

Pieter Geyl

Die Nederlandse vriend van Vlaanderen

1887 - 1966

Nederlanders met een oprechte en hechte belangstelling voor Vlaanderen? Ze lopen elkaar niet voor de voeten. Witte raven zijn het, uitzonderingen die de regel bevestigen. Maar vaak sterke figuren, zoals Pieter Geyl, volbloed Hollander, zoon van een Dordrechtse huisarts, een groot historicus en jawel, loyale vriend van Vlaanderen.

Op een studentencongres in 1911 in Gent wordt hij danig aangegrepen door de ontwikkelingen in Vlaanderen. Ontwikkelingen die hem zullen blijven interesseren en waarmee hij zich na zijn terugkeer in Nederland actief inlaat. Als overtuigd Groot-Nederlander.

In Leiden studeert Pieter taal- en letterkunde en geschiedenis. Hij gaat aan de slag als correspondent van de *Nieuwe Rotterdamse Courant* in Londen en doceert er vanaf 1919 aan de universiteit.

‘De scheiding van de Nederlanden in de 16de eeuw en opnieuw in 1830, was een historische vergissing, een regelrechte ramp’, stelt Geyl voortaan overal, zowel als hoogleraar in Utrecht als in zijn wetenschappelijk werk. Hij zet zich af tegen de ‘Klein-Nederlandse’ school

van sommige van zijn collega’s en tegen de ‘belgocentristische’ visie van Pirenne. Onverdroten ijvert hij om de gevolgen van die scheiding zoveel mogelijk ongedaan te maken en kiest daarbij de gematigde vleugel van de Vlaamse Beweging als klankbord en bondgenoot.

Dertig jaar werkte Geyl aan zijn onvoltooid gebleven

levenswerk: Geschiedenis van de Nederlandse Stam. Hij behandelt er de geschiedenis van de Nederlandse taalgemeenschap, als onderbouw voor zijn Groot-Nederlandse gedachte.

Tot ongenoegen van de Belgische autoriteiten die hem twee keer – in 1929 en 1932 – de toegang tot het land ontzeggen.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog nemen de Duitsers de antifascistische professor Geyl gevangen en sluiten hem, samen met andere Nederlandse prominenten, in een gijzelaarskamp op. Maar geen probleem. Hij houdt zich bezig. Schrijft er een detectiveroman en een aantal gedichten. Hij komt vrij in 1943 en zoekt meteen contact met het verzet.

Na de oorlog werpt hij zich opnieuw op als de gedreven pleitbezorger van een zo nauw mogelijke aanleuning van Vlaanderen bij Nederland. Zo spreekt hij bijvoorbeeld op de IJzerbedevaart van 1962. Dat zijn vrienden van de Partij van de Arbeid hem dit niet in dank afnemen, raakt gewoon zijn kouwe kleren niet. Of Geyl ten voeten uit.

Hij sterft in Utrecht op 79-jarige leeftijd.

Geyl was een omstreden, maar belangrijk historicus, die met de kracht van de polemiek zijn ideeën verkondigde en daardoor niemand onverschillig liet. Zijn postuum uitgegeven memoires leren hem kennen als een man met oog voor vrouwen, maar ook voor nóg hogere idealen. Dat hij op het eerste vlak duidelijk meer succes kende dan op het tweede, kan hem niet worden aangewreven.

